

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vzklik dan popoldne, izjavljamo nedeljo in praznike.

Iskave: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 80 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priključi znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prifilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno „ 90—
3 mesečno „ 45—
1 „ 15—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inostranstvu:

celoletno K 240—
polletno „ 120—
3 mesečno „ 60—
1 „ 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Dolnja Lendava v veliki nevarnosti?

Pod gornjim naslovom v slovenskih listih objavljena vest, da zamore meina komisija odtrgati poljubno kose od ene države in jih prideliti drugi ter da obstoji vsled tega nevarnost za Doljno Lendavo, sloni na razlagi dotičnih določb, ki jo Madžari razširjajo, ki pa gre nedvomno predaleč.

Člen 29. madžarske mirovne pogodbe, katerega ima gornja vest brezdomno v mislih, daje sicer res mejni komisiji polno moč (tout pouvoir) ne samo v slučajih, kjer se ima meja določiti šele na licu mesta, temveč tudi v slučajih, da bi ena interesiranih držav zahtevala revizijo delov, določenih po upravnih mejah: no, kakor dostavlja takoj rečeni članek, tudi v teh dveh slučajih ima komisija slediti čim bližje (suivre au plus près) v pogodbi dani meji, vpoštevaje kolikor le moreče upravne meje in krajevne gospodarske interese (torej le gospodarske, ne tudi narodnosne). Gre torej le za čisto neznatne spremembe, na primer za priključitev kakega studenca, kakega mostu, kake poti, kakega kompleksa njiv itd., ki jih je določena meja odtrgala od naselja, kateremu so v glavnem služili.

Tako odstopanje od meje, določene v mirovni pogodbi, kakor jo prikazuje možnim gornja vest, je torej nedopustno in to tem bolj, ker so v mirovni pogodbi natančno navedeni kraji, ki imajo ostati na zapadu oziroma na vzhodu državne meje. Meja ima iti vzhodno kraljev Kebeleszentmarton, Zsitkocz, Gónterhaza, Hidveg, Csente, Pincze in zapadno kraljev Lendvajakabfa, Bódehaza, Gaborjanhaza, Dedes, Lendva-Ujfalu. Med temi kraji se torej lahko giblje meja, ne more pa niti enega odtrgati in dodeliti drugi državi. Dolnja Lendava pa leži južno oziroma zapadno od naših vasi Hidveg oziroma Csente in Pincze.

Da konferenca z navedenim členom res ni mislila na znatne spremembe v pogodbi določenih meja, sledi jasno iz odgovora, ki ga je dala madžarski delegaciji na njene pripombe. V spremlevnem pismu od 6. maja t. l. pravi namreč, da bi morala na licu mesta izvršena preiskava res pokazala potrebo, da se na nekaj krajih meja iz narodopisnih ali gospodarskih ozirov premakne. Taka preiskava pa je neizmerno zavlekla zaželeni sklep miru: in dostavlja potem doslovno: »No, čim začnejo mejne komisije svoje delo in če bodo smatrale, da mirovne določbe ustvarjajo na kakem kraju, kakor se je zgoraj reklo, krivico, ki jo je

treba v splošnem interesu odstraniti, zamore (pa ne mora!) ona o tem predložiti poročilo Svetu Društva Narodov. V tem slučaju dovoljujejo zavezne in pridružene države, da zamore (zopet ne mora!) Svet Društva Narodov, če to zahteva ena prizadetih držav, ponuditi svoje posredovanje (ses bons offices), da se prijateljskim potom (à l'amiable) popravi prvotna črta, v istih razmerah, na onih mestih, kjer je to kaka meina komisija smatrala poželjno.

Ako bi res člen 29. dalja mejnim komisijam pravico, da poljubno mečejo na levo ali desno kar cele občine in morda tudi okraje in pokrajine (saj po razlagi lendavskega dopisnika bi tudi to bilo dopustno), potem se res ne bi razumelo, prvič, zakaj je bilo treba na konferenci se toliko mučiti za posamezne kraje (na primer Radgono, Blaško jezero, Tešin itd.) in drugič, v čem bi za Madžare obstajala koncesija, kot kako treba po namenu konference smatrati gornjo določbo dopisa od 6. maja t. l., če ista daje mejnim komisijam stokrat manjšo pravico, nego bi po dopisnikovi razlagi bila ona iz čl. 29. mirovne pogodbe. Po členu 29. namreč bi imela komisija pravico take spore brezprizivno sama reševati, sedaj pa bi le smela staviti Svetu Društva Narodov predloge in Svet bi imel le pravico, da ponudi svoje posredovanje za prijateljsko rešitev. Ako bi veljala dopisnikova razlaga, potem bi mi prav mirno lahko opustili ves boj za mejo proti Italiji in prepustili določitev te meje mejni komisiji, ako bi nam ta smela na primer tudi proti volji Italije dodeliti ves vipavski ali ves voloski okraj.

Kakor ni, žalibog, nikakega upanja, da mi na ta način vdobimo Vipavo ali Radgono, tako je tudi izključeno, da bi Madžari vdobili Doljno Lendavo.

Pa recimo za hip, da bi razlaga res bila dvomljiva. Ali je potem oportuno, da se nam neugodno razlago tako apodiktčno zastopa javno v naših časopisih, kakor to dela dopisnik, ki že obupava, da bi sploh mogli rešiti Lendavo? Kako naj delegacija brani nam ugodno tezo, če se doma priznava in trdi, da je baš nasprotna prava?

Ravno tako neprevidno in naravnost nezmislno je, če se trdi, da v mejni komisiji prevladuje nam sovražni element, ko člani mejnih komisij niso niti še imenovani. Ali se res misli, da se z žaljenjem pridovi komisijo na našo stran?

Pariz, dne 15. junija 1920.

Dr. Otokar Rubač.

Italija sega po naši Gorenjski.

Italijanske intrige proti naši državi so tako perfidne, da se prav nič ne čudimo, ako italijanske vojaške oblasti že javno nastopajo s svojimi okupacijskimi namerami na našem ozemlju.

Znano je, da bi Italijani hoteli imeti na vsak način našo Gorenjsko. Že lani so izrazili na pariskih mirovni konferenci svojo skromno željo po Bohinju, Bledu in Jesenicah. Te svoje želje niso pozabili, tem manj sedaj, ko naj odloči plebiscit o končni pripadnosti naše Koroške, kjer hočejo Italijani kot »mandatarji antante« uresničiti svoje nakane proti naši državi.

Za zahtevo plebiscitne komisije na Koroškem, da naj se odpravi demarkacijska črta med conama A in B, stoji očitno italijanska vlada, ki bi rada po odpravi demarkacijske črte povzročila med prebivalstvom nemire in poboje, da more potem po nalogu antante »delati mir«. Gotovo je namreč, da bi v tem slučaju zasedle italijanske čete našo Koroško, ker razven Italijanov nima antanta svojega vojaštva na Koroškem. Kako bi izpadel plebiscit pod italijansko zaščito, ni treba niti omenjati. Vedeti pa je treba, da bi Italijani potem zahtevali kot »malo protiuslugo« korekturo meje na Gorenjskem z Bohinjsko kotlino, Bledom in velevarno železnico Podbrdo-

Karavanski predor. Ta kos železnice je za Italijane velikega pomena, kajti v posesti te proge bi odpadla za nedogleden čas zgradba predliskne železnice, kateri se protivi italijanski finančni ministri.

Italijanom gre torej samo za našo Gorenjsko, kar dokazujejo tudi vedno nove provokacije na bohinjski in rateški demarkacijski črti, kjer so hoteli pretekl mege zasesti Rateče. Črne prsti so se itak že polastili.

Najnovejši dokaz Italijanskih zlobnih namer pa je okrožnica brigadnega generala Vachellija, ravnatelja vojaškega geografičnega zavoda v Firenzi, ki je bila razposlana nekaterim gorenjskim občinam kot sestavnemu delu »Julijske Benečije«. V tej okrožnici se zahtevajo od naših županov na nesramen način vojaški podatki o prebivalstvu, o možnosti nastanjenja vojske in živine, o telegrafih, telefonih, mlinskih, bolnicah itd. To okrožnico so poslali Italijani po pošti na županstva Jesenice, Plausa (Plavž), Bela Karantana (Koroška Bela) Crussizza (Hrušica) itd. S to okrožnico so Italijani najbrž nehoti izdali pred vsem svetom svoje okupacijske načrte po naši Gorenjski. Vojaški geografski zavod je gotovo že izdelal nove zemljevide, na katerih je naša Gorenjska »anektirana«.

Italiji. Po pomoti pa se je okrožnica, ki je bila razposlana na vsa županstva v zasednem ozemlju, poslala tudi na naše gorenjske župane. Italijanska imena naših občin so zavedla Italijane, ki so znano nalslabši geografi na svetu, da so pri ekspediciji »pozabili« na sedanjo demarkacijsko črto. Tako so izdali Italijani javno svoje načrte, ki so nam že itak znani.

Okrožnica se glasi v originalu: »Monografie e Guide Militari del terreno Gorizia«.

Istituto Geografico Militare, Direzione Firenze, 8/7. 1920.

No. Protocollo. Oggetto: Richieste di dati. Carte amesse No. 2.

Al Signor Sindaco di Bela Karantana Questa Direzione ha in corso di studio compilazione una monografia della Venezia Giulia ed in conseguenza

preglia V. S. di disporre perchè vengano fornite al dipendente ufficio Monografie e Guide Militari, che ha stabilito il proprio recapito in Gorizia, le indicazioni richieste nell' allegato No. 1.

Converrà per tal fatto, che dalla persona o dall' ufficio incaricato sia presa conoscenza anche dell' allegato No. 2 perchè in esso sono indicate le modalità di seguire per riempire le colonne di bianco dell' allegato No. 1.

Preglio la V. S. di voler gradire coi miei anticipati ringraziamenti i sensi della mia considerazione:

Il Brigadiere Generale Direttore: Vachelli m. p.

Allegato No. 1.

1. Quanti sono gli abitanti?
2. Quanti uomini e quadrupedi possono approssimativamente riceverassi con paglia a terra nei locali pubblici (teatri, scuole, uffici, chiese) tenendo presente che per ogni uomo occorre uno spazio di M. 1½ x 1 e per ogni quadrupede 3 x 2?
3. Quanti uomini e quadrupedi possono approssimativamente riceverassi con paglia a terra nei locali privati normalmente disponibili, tenendo presente le avvertenze di cui sopra?

4. Quanti forni pubblici esistono?
5. Quanti forni privati esistono?
6. Quanti kg può rendere in media per fornata ciascun forno publ. priv?
7. Quanti molini vi sono? (ad acqua, vap. o a forza elettrica?)

8. L' acqua è abbondante, sufficiente o scarsa? E in fontane, in sorgenti, in pozzi ordinari, in pozzi artesiani o in cisterne.
9. Vi è ufficio postale?
10. Vi è ufficio telegrafico?
11. Vi è ufficio o posto telefonico?
12. Vi è ufficio Comando di Carab?
13. Vi è ufficio Comando di Guardia di finanza?

14. Vi è ufficio di Guardie forestali?
15. Vi è ospedale e di quanti letti normalmente?
16. Quali industrie floriscono?
17. Esistono centrali elettriche? Quanta energia producono?

18. Che illuminazione vi è? (Se elettrica, indicare la forza impiegata e dove presa).
Assling, Crussizza, Plauso, Sora, Planina.

V. prevodu: »Monografie in vojaški vodniki goriskega ozemlja«.

Vojaški geografski zavod, ravnateljstvo v Firenzi, 8. VII. 1920.

St. Protokol.

Predmet: prošnja za podatke.

Priloge 2.

Gospodu županu v Koroški Beli.

To ravnateljstvo sestavlja monografijo Julijske Benečije in radi tega prosi V. G., da ukrenete, da dobi podrejeni urad monografij in vojaških vodnikov, ki se je nastanil v Gorici, podatke, ki so zaproseni v prilogi št. 1.

Radi tega bi bilo dobro, da se spozna oseba ali urad, ki se bo s tem bavil, tudi s priložo št. 2, ker je v njej naznačen način, kako je treba izpolniti nepečljene rubrike št. 1.

Prosim V. G. da blagovolite sprejeti s predhodno zahvalo izraz mojega spoštovanja.

Brigadni general, ravnatelj: Vachelli, I. r. Priloga št. 1.

1. Koliko je prebivalcev?

2. Koliko ljudi in živali se lahko približno nastani na slani v javnih lokalih (zgradbah, šolah, uradih, cerkvah), upoštevajoč da je treba za vsakega moža prostora 1½ x 1 m in za vsako žival 3 x 2 m?

3. Koliko ljudi in živali se lahko približno nastani v zasebnih lokalih, ki so normalno na razpolago, kakor zgoraj?

4. Koliko je javnih peči?

5. Koliko je zasebnih peči?
6. Koliko kg kruha more speči vsaka javna in zasebna peč?

7. Koliko je mlinov? (na vodo, na paro, na električno moč).

8. Ali je vode v izobilju, zadosti ali premalo? Ali je v vodnjakih, studcih, navadnih vodnjakih itd.

9.—14. Ali je tam poštni, brzojavni in telefonični urad, orožniško poveljstvo, filnančna straža, gozdni čuvaj?

15. Ali je tam bolnica in koliko ima postelj?

16. Katere industrije procvitajo?

17. Ali so tam električne centrale? Koliko energije proizvajajo?

18. Kakšna je razsvetljava? (Ako je električna, treba naznaniti delujočo silo in odkod je ta sila.)

To so italijanski vojaški dokumenti, ki jih ne more utajiti nobena še tako prefrigana italijanska diplomacija.

„Jugoslovenski revolucionarji“ pred italijanskim vojnim sodiščem.

Trst, 31. avgusta.

Danes popoldne je bila razglasena obsodba tukajšnjega vojnega sodišča v procesu proti »jugoslovenskim revolucionarjem« iz Vodnjana pri Pulju.

Kakor znano, je postavila italijanska vojna oblast pred sodišče 47 socialistov, ki so po mnenju italijanskih oblasti pripravljali »jugoslovensko revolucijo« v Vodnjanu. Obtoženi so bili protidržavnih dejanj, ker so se branili pred karabinjerji, ki so napadli socialistični Ljudski dom in streljali na obtožence. Razprava se je pričela 20. julija in je bila prekinjena za dva dneva, ker so šli člani sodišča in obrambe v Vodnjana zaradi ogleda na licu mesta.

Iz razprave omenjam le par momentov, ki osvetljujejo italijansko postopanje napram Jugoslovencem in socialistom. Karabinjerski brigadir Saponaro je obdolžil obtožena Biasola, da je streljal proti karabinjerjem. Ko sta bila priča in obtoženec konfrontirana, je izjavil obtoženec, da ima brigadir dosti vzrokov za njemu sovražno pričanje. Pri neki socialistični veselici je dobil namreč obtoženec nalog od prirediteljev, naj odstrani brigadirja iz veselilnih prostorov. Ko je moral Saponaro zapustiti veselico, je zapretil: To mi bo še plačal! Obtoženi gostilničar Juršič pa je povedal, da se je nekoč brigadir Saponaro pri njem najedel in napil ter odšel, ne da bi plačal. Vsaka priča, ki je izpovedala drugače kot karabinjerji, je bila v sodni dvorani aretirana. Vse priče pa so izpovedale, da so začeli streljati karabinjerji in da so obtoženi rabili orožje v silobranu.

Vojaški pravdnik je v svojem govoru rekel, da išče in zasleduje samo resnico in nič drugega. Odgovarjajoč temu lepemu namenu, bi moral biti njegov govor resen, moški in trezen. Nič podobnega ni v besedah vojaškega odvetnika, kateri je nasproti porabil vso moč svoje ironije na nekaj način, kot bi se hotel delati norca z obtoženci in branitelji. Dočim je vojaški pravdnik odstopil od obtožbe proti 23 obtožencem, je zahteval od 24 oseb nič manj kot 225 let in pol ječe in okoli 40.000 lir globe.

Ob koncu se je hvallil, da ni zahteval niti ene smrtne obsodbe, dasi bi imel pravico, to storiti, ker misli, da so se dali obtoženci zapeljati od krivih pojmov. Nadalje je izjavil, da se je postavil na stališče, da so Italijani vredni večje obsodbe nego Hrvatje, kajti tem poslednjim da priznava pravico do iredentizma.

Za vojskim pravdnikom je dobil besedo odvetnik Zennaro. Zmisel njegovih izjav je ta, da je vodnjanska obravnava politična zadeva in samo, ako se vzame v obzir vse politične momente, ki so zakrivali sedanje nezdravo duševno razpoloženje med prebivalstvom Istre kakor tudi vsega primorskega, se bo lahko pravično ocenilo celo zadevo.

Primorsko je zani italijanska dežela, kjer da biva Italijani v večini v teh naših krajih. To italijanstvo pa so branili še pod Avstrijo in tudi pod sedanjo vlado pravzaprav socialisti na najracionalnejši način s tem, da so se takoj pridružili k italijanski socialistični stranki in s tem proglasili svoje ujedinenje s svojimi italijanskimi brati. On je nasprotnik slovan-

skega nacionalizma, a ne primorskih Slovencev, ki da so pošteni narod. Protivi se obtožbi vojaškega pravdnika, ki da zahteva strašne kazni za ljudi, ki niso napravili nobenega drugega zločina, kot da so bili odborniki društva. Trdi se, da se je streljalo in metalo bombe, a ne ve se, kdo. Našlo se je orožje, toda on ne verjame, da so ga obtoženci namenoma zbrali, temveč je verjetnejše, da se jim je to orožje podložit. Glede obtožencev jugoslovenske narodnosti pravi, da nimajo na vesti nobenega drugega zločina, nego to, da so Jugoslovenci.

Odvetnik Padoa se je obrnil proti brezštevilnim odlokom in naredbam, ki se spljejo na zasedene dežele, da se na ta način človek že težko izpozna med njimi. Obtoženci so delovali pod dojmom splošne volje skupine, ki je bila napadena, tako da je vsak posameznik pravzaprav neodgovoren. Oni so pa poleg tega pošteni državljani, ki ljubijo svoj dom in ki bodo tudi dobri italijanski državljani.

Kot tretji je nastopil v obrambo obtožencev odvetnik Cosattini. Pravi, da se čuti on sam branitelja in obtoženca obenem, ker tudi on je doma iz te iste dežele. Obtoženci so postopali pod dojmom strahu za svojo hišo, ki jih je stala 70.000 lir. Vedeli so, da je bil napaden Delavski dom v Trstu, ravno tako so neki častniki razdeljali v Mossi Delavski dom. Ni torej nič čudnega, da so nekateri spali v prostorih »društva za socialno izobrazbo«. Ko pa se je izvršil napad na dotično hišo, kaj so mogli storiti drugega, nego braniti svojo hišo, svoj dom? V nadaljnjih izjavah je govornik na slajen način razlagal, kako da se človeška družba sedaj preosnavlja in kako da je ta preobrazba zgodovinska in politična potreba. Nekaka moralna zmožnost je zajela svet. Sovražniki smo drug drugemu, ne da bi vedeli, zakaj. Mednarodno politiko si prisvaja malo neodgovornih ljudi. Proslavlja se vojaški punt, trpi se vojaško begunstvo v masah, V Rimu govore: Izpraznimo Albanijo; v Valoni proglašajo: Hic manebimus optime! Revolucija se torej dela od zgoraj in ne iz nižjih slojev. Svoboda je omadeževana in užaljena: nanašajo se tiskarne pred očmi policije, ki postaja sokrivka s svojim pasivnim vedenjem. Ali se more to trpeti nekažnjeno? Kake so posledice tega dejstva? Nikče se ne čuti več zavarovanega v svojih državljanstvih pravicah. Država ne zadošča svojim nalogom. Svoboda, zajamčena nam po zakonih, nam je odvzeta. Vlada ne posreduje, ko je kaka stotina milijonov na pohodu in požiga poslopja, pač pa zna vlada udušiti v krvi kako veličastno demonstracijo ljudstva. Varnost je bajka, pač pa imate puško naperjeno proti vsaki manifestaciji proletarskih sil. Taka je usoda naše dežele. Če selete vihar, ne morete pričakovati, da boste želi tisti mir, o katerem govorite, da je nezogibna potreba za zopetno politično in gospodarsko ozdravljenje dežele. Opominja sodnike, naj ne pozabijo izrednih časov, v katerih živimo in v katerih sta zmerna popustljivost in priznanje najboljše sredstvi za pomirjenje duhov.

Obsojba, ki jo je izrekli vojno sodišče proti našim ljudem, ki so vsi organizirani socialisti in ki niso zakrivilili drugega, kakor da so Jugoslovenci, je nadvse kruta. Obsojeni so bili: Ivan Borri na 2 leti zapora; Ivan Civitico na 5 let in 6 mesecev zapora ter 3000 lir globe; Dominik Belak na 5 let zapora in 3000 lir globe; Dominik Biasol na pet let zapora in 3000 lir globe; Lavrencij Furlani na 5 let zapora in 3000 lir globe; Dominik Belci na 5 let in 6 mesecev zapora ter 3000 lir globe; Josip Jurčič na 2 leti zapora; Romej Vičič na 6 mesecev (pogojno); Rikard Benusa na 4 leta; Herman Floreti (v konamaciji) na 10 let; Mirko Čubranić na 3 leta; Franc Tomassini na 25 let in 3000 lir; Attilio Rota na 5 let, 3000 lir; Anton Biazol na 10 let in 5000 lir; Vid Butković na 15 let, Ivan Cetina na 2 leti, Julij Tomasini na 5 let, Skupaj 107 let in 26.000 lir globe! Tako se godi našim ljudem v »odrešenem ozemlju«. Kdor se brani pred nasiljem brutalnih karabinerjev, mora v ječo, ker besede »pravica« in v italijanskem zakoniku za Jugoslovence.

Telefonska in brzajna poročila.

ITALIJA IN ALBANIJA.

LDU Beograd, 3. avgusta. Iz Pariza se poroča: »Temptov« dopisnik javlja iz Rima, da bo rešitev albanskega vprašanja, kakor ga predlaga italijanska vlada, zbudila mednarodne odmeve, ker stavlja Italija na čevni red zahtevo Grške na Argirokastro in Korico in Jugoslavije na Skader. Italija bo tedaj pri mednarodnih diplomatskih diskusijah izrekla željo, da se spoštuje integriteta Albanije kolikor je mogoče, da si Grška in Jugoslavija ne prisvojita omejenih ozemelj. Kakor veli isti dopisnik dalje, menijo nekateri listi, da se je italijanski vladi nemogoče podrediti rešitvi, ki bi ji odrekala prava, katera ji dovoljuje ta mirovna pogodba in vojaški položaj.

ITALIJSKE TEŽAVE Z ALBANCI.

LDU Beograd, 3. avgusta. Iz Rima javljajo: Namesto Aljottija, ki je odpoklican zaradi svoje popustljivosti v pogajanjih z Albanci, je imenovan grof Manzoni. Novi delegati italijanske vlade za pogajanja z Albanci imajo na razpolago vsa sredstva.

RUSI PRED LVOVOM.

LDU 2. avgusta. (DKU) »Times« poroča iz Varšave, da je Pilsudski odpotoval na fronto zaradi obrambe Lvova.

RUSKO - POLJSKA FRONTA.

LDU Berlin, 3. avgusta. (DKU) Listi poročajo iz Kodanija: Ruska brezlična brzajna veli, da so Rusi zasedli Brest-Litovsk. Rusi so prodrli narevsko črto in so pri Kovtu potisnili Poljake do Stohoda nazaj. Ruske čete se pri Brodyju bojujejo z mnogobrojno konjenico, ki naj tam zadržuje njih prodiranje. Vendar pa mora priznati ruski generalni štab, da je general Wrangl z angleško pomočjo pri Aleksandrovsku izvojeval veliko zmago in napredoval za 80 kilometrov.

SOVJETSKA VLADA ZAVLAČUJE POGAJANJA.

LDU Moskva, 3. avgusta. (Brezlično) Ljudski komisar za zunanje stvari objavlja uradno: Potem, ko je sovjetska vlada odklonila posredovanje Anglije za doseg miru, je poljska vlada dne 22. julija predlagala Rusiji, skleniti premirje in začeti mirovna pogajanja. Rusija je nato predlagala poljski vladi dne 30. julija, naj odpove svoje pooblaščenosti zastopnike na fronto. Dne 1. avgusta je poljsko odposlanstvo izjavilo, da ima od poljskega vrhovnega poveljstva pooblastilo, skleniti premirje. Ruski pooblaščenosti so nato izjavili, da morajo imeti zastopniki poljske vlade poleg pooblastila za sklenitev premirja tudi pooblastilo za mirovna pogajanja. Zaradi tega so predlagali, naj poljsko odposlanstvo stopi v stik s svojo vlado, da nova pooblastila dosepejo v Minsk dne 4. avgusta.

NEMŠKA ZUNANJA POLITIKA.

LDU Berlin, 3. avgusta. (DKU) Zunanji minister dr. Simons je v razgovoru z zastopnikom lista »Berliner Tageblatt« izjavil glede razmerja med Nemčijo in Italijo: Nemčija upa, da bodo med njo in Italijo v najkrajšem času nastopili normalni odnosi. Ovine za zaupljive odnose bi nastopile le tedaj, ako bi se z nemško južno Tirolsko postopalo tako, da bi moglo to ogroziti neno samobitnost. Upati je, da bo italijanska vlada, zvesta svoji tradiciji, priznala nezastarljive pravice naroda do ohrane samobitnosti. Glede razmer z Rusijo je izjavil minister, da je ruski komisar Čičerin v Berlinu

meddelega se zastopnika sovjetske vlade, Koppa, z brezlično brzajno pooblastil za pogajanja z nemško vlado. Glede nevtalnosti Nemčije je naglašal Simons, da bo Nemčija trdno vstajala pri nevtalnosti proti Rusom in Poljakom. Kršitev nevtalnosti bi imela meščansko vojno za neposredno posledico. Nemška vlada je poljski in ruski vladi ponudila, dati na razpolago sredstva za boj proti nalezljivim boleznim. Izvedba te namere pa je jako težka, ker se morajo zdravila pošiljati samo z zrakoplovi, kar pa je po mirovni pogodbi zabranjeno. Po členu 117. versailleske pogodbe se vzhodno vprašanje ne bo moglo rešiti, ne da bi se pritegnila Nemčija. Kar se tiče Amerike, smatra Nemčija za važno, da se proglasi konec vojne stanja, preden prične Nemčija katekolitičniju pogajanja.

LDU Berlin, 2. avgusta. (DKU) Kakor poročajo večerni listi, je nadzorovalni odbor erfurtskih železničarjev v Erfurtu ustavil iz Koelna dospeli transportni vlak z eno stotnjo francoskih vojakov v plombarinih vagonih in z dvema angleškima vojakoma kot stražo. Francozom so naznanili, da ne sme noben transport na Poljsko. Naposled se je transport vendar smel odpeljati dalje. Na transportnih izkaznicah, podpisanih po angleških in francoskih oblastvih, ni bilo nobenega pečata, niti nemške mejne postaje, niti carinske postaje. Zato hočejo železniške strokovne organizacije pri državnem prometnem ministru zahtevati ureditev nadzora transportov.

JAPONSKE ČETE V SIBIRIJ.

LDU Amsterdam, 3. avgusta. (DKU) Kakor poročajo iz Tokija, je japonska vlada razglasila uradno, da bo pričela umikati japonske čete iz vzhodne Sibirije.

KITAJSKA HOČE ZOPET CESARSTVO?

LDU Amsterdam, 2. avgusta. (DKU) Iz Tokija se javlja, da je zastopnik vladarske rodbine Kitajske sporočil japonski vladi, da bi bil bivši cesar pripravljen iznova zasedati prestol.

Demarkacijska črta na Koroškem.

Celovec, 3. avgusta. Nemško prebivalstvo mesta je konsternirano, ker je izvedelo, da demarkacijska črta med conama A in B ne bo odstranjena. Nemški agitatorji, ki so bili že odšli proti jugu, so se morali zopet vrniti. Naše oblasti svarimo, da ne puste na svoje ozemlje elementov, ki nimajo tam ničesar opraviti in ki hočejo samo izzivati nemir in nezadovoljnost. Na cesti v Vetrinje so se bili že zbrali celovški mestni prebivalci z nahrbtniki, da bi bili odšli v cono A kupovat živila.

Velikovec, 3. avgusta. Čez noč so ponekod, zlasti v nekaterih gostilnah, izginili vsi slovenski in so se zopet pokazali samonemški napisi. Nemčurji in Nemci so že nekaj dni sem izzivali ter si pripovedovali, kako bodo pregnali in uničili Slovence. Pripravljali so se tudi na »do-stojen« sprejem svojih odrešiteljev ter so skušali v ta namen najeti razne godbe. Od nemških agitatorjev napovedano dvignjenje demarkacijske črte pa je izostalo, kar je agitatorjem zmešalo vse račune.

Rožek, 3. avgusta. Ob demarkacijski črti je opazati živahno gibanje, zlasti na nasprotni strani. Nemci nadlegujejo naše straže in jih zmerjajo. Govori se, da so nekateri mladi ljudje na črti proti Vrbi napadli naše straže z revolverji in kamni. Straža je odgovorila. Bajle so trije napadalcji mrtvi. Ko je dospelo odposlanstvo antantne misije, je moglo konstatirati samo, da je naše vojaštvo nastopalo popolnoma pravilno.

Celovec, 2. avgusta. »Kärntner Landsmannschaft« napoveduje odhod našega vojaštva iz cone A ter pravi, da se bo izvršil tiho in mirno in da so zmagali Nemci s svojo zahtevo nad jugoslovensko nasilno politiko.

Trst, 3. avgusta. »Piccolo« poroča iz Celovca o številnih in silovitih protestnih shodih v Sloveniji proti odpravi demarkacijske črte na Koroškem. Priobčuje dobesedno resolucijo proti italijanskim nakanam in pravi, da Nemci komaj čakajo na odpravo demarkacijske črte in da niti ne verjame, da bi se upala Jugoslavija unreti trem zapadnim vojskam (Italijani). Končno pravi, da izkušnje dokazujejo, da se je vsaj do sedaj »balkanski sistem« ponesrečil. »Balkanski sistem« — tako imenuje Italijani naš odpor proti Italiji — se bo še imenitno obnesel, ko pride za Italijane Caporetto No. 2!

Politične vesti.

== Kombinacija. Sredi 2. t. m. je dospel iz Zagreba v Beograd dr. Vladislav Polk. V političnih krogih se govori, da sprejme ministristvo za konstituantno po Protičevi želji, ker se oba strinjata, da se Jugoslavija razdeli na 8 pokrajin. V tem primeru bi radikalcji dobili portfelj za šume in rude i. a. prihaja za to mesto v poštev dr. Laza Marković.

== Seja demokratskega kluba. Beograd, 3. avgusta. Včeraj se je vršila seja demokratskega kluba, na kateri je poročal minister g. Ljuba Davidović o sedanjih političnih situacijah in o poteku avdicije pri prestolonasledniški regentu. — Nato se je razvila daljša diskusija, v kateri se je obravnavalo o vseh tekočih važnih vprašanjih.

== Glavni krivce sedanje vladne krize. Beograd, 3. avgusta. V političnih krogih se smatra za glavnega in edinega povzročitelja sedanjega težkega položaja in vladne krize Stojana Protičja, ki je v raznih vprašanjih, zlasti pa v vprašanju agrarne reforme popolnoma nedostopen za vsak trezen in pošten sporazum. Vprašanje agrarne reforme tvori v vseh spornih vprašanjih glavno zapreko za doseg sporazuma. Demokrati stoji prej ko slej trdno na svojem znanem stališču glede neizprosnosti in hitre izvedbe agrarne reforme.

== Protij in agrarna reforma. »Hrvat« od 3. t. m. priobčuje iz Beograda informacije, po katerih je Protič v svoji včerajšnji avdiciji regentu razložil stališče parlamentarne zaednice, zlasti glede zahteve, da se begom plača odškodnina in da se seljakom odvzamejo begovska zemljišča. Včeraj dopolne je imel tudi radikalni klub sejo, pri kateri sta bila navzoča Protič in dr. Vesnić. Na seji je bila sprejeta formula glede rešitve agrarne vprašanja, predvsem z ozirom na bosanske agrarce. Ta formula se bo pri razgovorih z demokrati naglašala kot prva in glavna zahteva. Ako ne pride do sporazuma na tej podlagi, se pogajanja ne bodo nadaljevala. V tem slučaju bodo sestavili kabinet člani parlamentarne zaednice. V svrhu nadaljnjih pogajanj so demokrati določili Ljubo Davidovića. To dejstvo govori, da bi demokrati mogli pristati na formulo dr. Vesnića. Medtem je Protič odpotoval v Krapinske Toplice. Tu namerava ostati mesec dni. Odhod iz Beograda mu je dovolil sam regent, kateru pa se Protič obvezal, da na regentovo željo prekine svoj dopust in da se vrne v Beograd. Ldu.

== Minister dr. H. Krizman o izvedbi agrarne reforme. Beograd, 3. avgusta. Današnja »Pravda« prinaša dalje intervju z ministrom za agrarno reformo dr. H. Krizmanom, v katerem leta izjavlja, da je resnica, da tvori glavno in nepremostljivo zapreko za doseg sporazuma v sedanjih vladnih krizah Protičevu pojmovanje in razlaganje agrarne reforme. Zlasti nevzdržne so razmere v begluškem vprašanju, kjer zahtevajo, da plača vlada zaostalo najemnino begom iz leta 1918 v iznosu 325 milijonov kron. K temu znesku bi prišlo še nadaljnjih 60 milijonov kron, izvržajočih iz zahtev nastalih na podlagi zakona z dne 14. februarja 1920, torej skupno terjatve okroglo 400 milijonov kron. — Ker so vse zahteve radikalcev ne samo neutemeljene, ampak tudi direktno nesmiselne, je samo ob sebi umljivo, da stoji demokrati glede čim najhitreje in najradikalnejše izvedbe agrarne reforme pa tudi členov 6 in 7 o beglukih, trdno na svojem stališču, ker vendar ne gre, da bi se radi par tisoč grofov in spahijev oškodovali interesi ogromne večine res zemljo obdelavajočega prebivalstva.

== Agrarno vprašanje v Bosni. Na sestanku g. dr. Vesnića z Davidovičem se je dosegel sporazum skoraj v vseh točkah, razen v agrarnem vprašanju. Dr. Vesnić je nekako ublažil prejšnje zahteve Protičeve glede rešitve agrarne vprašanja, zlasti v Bosni in Hercegovini. Dr. Vesnić je zahteval, da se ima begom izplačati dolžni hak in da se imajo seljaki, ki so samolastno zasedli begovsko zemljo, smatrati kot najemniki.

== »Riječ SHS.« in Orli. Zagreb, 3. julija. Današnja klerikalna »Narodna Politika« prinaša daljše poročilo o zborovanju katoliškega dijaštva v Mariboru ob priliki orlovskega tabora ter poroča tudi o tem, da je bilo to »internacionalno katoliško« zborovanje, na katerem so se pozdravili tudi Nemci z Dunaja, Monakovega itd. — »Riječ SHS.« dostavlja temu poročilu, da je iz tega pač jasno razvidno, kam je privedla naše »katoliške internacionalce« njihova zagreznost, da se kratko po ustanovitvi naše edinstvene države že zopet oprajo na stoji stare prijatelje in zaveznike — Nemce.

== Občinske volitve v Vukovaru. Zagreb, 3. avgusta. »Riječ SHS.« poroča iz Vukovara: Pri prejšnjih občinskih volitvah je bil izid: 12 komunistov, 8 zajedničarjev, 4 radikalcji; izid sedanjih volitev, ki so se izvršile na podlagi razpusta občinskega sastopa po hrvatski vladi: 13 komunistov, 5 zajedničarjev, 4 radikalcji, 1 žid, 1 poljedelec. Na ta način so pridobili komunisti in sicer pristajajo najkrajnejše levice, ki propagirajo odkrito revolucijo, absolutno večino. »Riječ« dostavlja temu poročilu: To je uspeh hrvatske vlade, oziroma hrvatske zaednice, ki je s svojim terorjem izzvala skrajni odpor, a znano je, da rodi vsaka reakcija odpor, v tem slučaju — boljšeizvem.

== Poljak o Jugoslaviji. Baš tiste dni, ko je bil regent v Zagrebu in v Ljubljani, je pripotoval k nam Poljak

dr. T. Lub. Svoje dojme je opisal v varševskem »Kurjeru Pozanem« z dne 22. in 23. julija. Potopisek piše: Spilje. V Jugoslaviji mislo. Mesto neokusnih avstrijskih kap, ki živo spominjajo na zagrebene c. k. čize, zavzemajo narodne srbske šajkače; monduro krase široke spolete na način nekdanjih ruskih. Ljubki kajkavski dialekt se meša s slovenskim jezikom; slovanščina, skozi stoletja tlačena, z žigom prostote označena, slavi triumf prerodenja... Denar jugoslovanski napravi jako dober vtis: narejen je po vzorcu francoskem... Z umljivim zanimanjem začnem čitati hrvatske časopise, kupljene na kolodvoru v Spilju. Vsek ima posebno rubriko pod naslovom: Vojna slovanstva... vesti o poljsko - ruski vojni prihajajo v glavnem čez Prago, Dunaj, neredko iz Beročina in so temu viru primerno redigrane... Mi Poljaki ne informiramo sami zadosti zagraničnega časopisja... Iz zelenih vinogradov mole samotne vile in hiše. Zagreb. Regent v Zagrebu: manj vžiheni nego narod so bili ob bivanja regentovega v Zagrebu hrv. politiki. Ko je na Jelačićevem trgumaskiranih: »Damo svoje sinove! Delaj!« je Aleksander v tišem odgovoru krčevito stisnil ročaj sablje in salutiral vojski. Vojno je čutili v zraku... Regent je odšel v Ljubljano; ostanje vidihi lepih Hrvatice za lepim kraljevičem, otočnost marsikaterega dostojanstvenika za »ordenom«, morje spletk in v teh najde tudi prostora vaš odnošaj do jugoslovanske države; manjka diplomatske kurtuzije: Poljska je svojčas poslala v Beograd poslanika prve klase, Pilca (ki je sedaj voditelj poljske delegacije v Spa), a Jugoslavija je dala v Varšavo le chargeja d' affaires Tadića. Nato je Poljska odpoklicala slovenski orijentiranega Pilca, a Jugoslavija je v Varšavo poslala poslanika Simića. Prej se je Poljska čutila užaljeno, potem pa je beogradsko časopisje ujedalo... Ali bolje je, se ne dotikati diplomatskega savoir vivre. — NB.: Naš list je dovolj rano opozarjal na potrebo, da Jugoslavija ne sme diplomatski prezirati Varšavo, in je celo naglašal, da bi baš mi na severu morali igrati vlogo poštene in bratskega posredovalca.

== Iz tržškega požara — vstaja Feniks! Tržška »Edinost« z dne 31. julija prinaša članek, ki dokazuje neupogljivost našega življa na zaslednem ozemlju. Članek se glasi: Naša moč. »Ko se ideja o svobodni domovini ali pa narodno stremiljenju prikaže kakemu ljudstvu, nobena sila je ne more več vdušiti ali preprečiti njen več ali manj počasni progresivni razvoj do zmagslavja. Narodnosti se ne premagljive kot vest: uspravljajo jih lahko za kratak čas, udušiti jih ne morete nikdar!« Giuseppe Mazzini (1857). Danes, ko se je razburjenje po žalostnih tržških dogodkih v našem narodu pomirilo in sta ostala na dnu srca le briede spomin in tiha žalost, ki ne izgine nikdar; danes, ko s hladnim razumom motrimo vzroke in posledice strašnih dejanj: danes se zavedamo, da nas je požig »Narodnega doma« očistil vsakega omahovanja, vsakega obotavljanja, vseh dvomov in malodušja! V plamenih »Narodnega doma« se je naša moč postoterala, potisoterala! Stijaj požara je obsinil vse naše vasi Gregorčičeve Soške doline, prelepe Vipavske, kršnega Krasa, naše Notranjske; zasijal je v temni noči vse preko tužne Istre tja do Učke in Kvarnera: tisoči in tisoči jugoslovenskih duš so vztrepotali v nemi grozi; težka, silna bol jih je objela in združila v eno samo ranjeno srce. Če se nismo bili, smo postali eno zdaj. Kruti udarec je storil čudo: med nami ni več razlike, ne poznamo več Goricanov, ne Istranov, ne Kraševcev in ne Hrvatov, imamo samo eno ime, ki smo ga prejeli v ognjenem krstu: sinov svojega naroda! Kaj so hoteli storiti? Videli smo sredi Trsta krasno palačo, simbol naše moči in volje do življenja. Naša družstva so bila v njem, naša Talija je skromno razvijala svoje moči, da bi nudila našemu narodu vedno lepših umetniških užikov, Glasbena Matica, Čitalnica, Sokol — vsi, ki so zavetje našemu narodu. Nešteto spominov, lepih in bridkih, je hranila pomnosa stavba, s katero je bil ozko spojen ves gospodarski, narodni in kulturni razvoj tržškega Slovensiva. In so šli v svoji slepi strasti in so jo zažgali, v upanju, da uničijo vsako našo sled v Trstu, da nam zažgo — srce. In še več so videli: naše knjigarne, naše denarne zavode, naše gostilne in kavarne, naša zbirališča, naša društvena stanovanja in naše šole: videli so slovensko življenje, ki ga niso hoteli priznati nikdar, videli slovensko idejo in jo hoteli ubiti! Kaj so dosegli? Sežgali, razdeljali, uničili so samo vidne znake naše moči. Duše se niso dotaknili, ideje niso zatrli. Ne, vsak udarec, vsak plamenček, vse delo razdeljanja in opustoševanja je to našo misel poglobilo, ojačilo, ojeklenelo. Potrebna je bila ta grozna preizkušnja, da smo dokazali svojo nepremagljivo moč, svoje življenje, ki se ne dá zatreti, voljo do obstanka, ki se ne dá zlomiti. Nespretni! Kdaj so še silili, da so narodno idejo sežgali na grmadi ali ubili s sekiro? Ali ne vedo, da so mučeniki bili in so še največji glasniki vseh dob, vseh narodov, vseh idej in najboljši porok, najpoddnejša tla, iz katerih je vzklila zarja vstajenja? Najbolji živ dokaz za to nam je zgodovina italijanskega naroda samega, ki se je združila po stoletnem hlapčevanju, po velikih žrtvah in mučeništvu njegovih najboljših mož. Ali naj jim povemo mi, da bi brez trpljenja, brez zatiranja, brez mučeništvazdomilnad našim narodom, obupali nad boljšo bodočnostjo? Usodepolni torek, 13. julija, je našemu narodu na zaslednem ozemlju prinesel najtežji udarec, najhušo žalitev, ker je ni

zaslužil. Prenesel je vse mirno, brez odpora, s stianjenimi zobmi in bridkostjo v srcu. Dokazal je s tem, da stoji neprimerne više nad onimi, ki so prišli, da nam prineso dvatisočletno kulturo. Dokazal je, da je zrel in vreden — narodne svobode! In zgodilo se je drugo čudo: zaničevani in teptani sužnji je dokazal, da je silen, ker leži njegova moč v ljubezni, ne v pesti, v brezmenji ljubezni do rodne grude, do domovine... Hoteli so sežgati naš dom — dobili smo vse lepšega, vse ogromnejšega, ker je v njem ena duša, ena volja! Hoteli so zadušiti naše kulturno življenje — to pa vstane lepše, še plodovitejše v prospeh vsega človeštva! Hoteli so nas izgnati — vse glojbe smo se zarili v zemljo, to našo lepo zemljo, z našim znojem, z našo krvjo napojeno! Hoteli so nam ubiti ljubezen do svobode, do življenja — vse silnejše je zagorela v nas, vse močnejša, v ognju preizkušena je vstala in ostan! Hoteli so zatreti in vdušiti idejo — vse višje je zaplapolala in nas objela vse do dojenčka na materinih prsih! Bolj, nego kdaj poprej se oklepa naša ljubezen naših skal, naših gora, našega morja in našega jezika. In jih ne izpusti več! Ponižani in razžaljeni smo — zmagali. To so dosegli! Sežgali so naš dom. Toda prokleto dejanje se je maščevalo nad njimi samimi: porušena in požgana stavba je simbol našega trpljenja; gole in okajene stene kriče vse bolj glasno od naše bolesti in svet in pričajo, kako se nam godi. In kot v posmeh se nočejo podreti, nočejo izginiti — so kot ranjena vest, živ opomin, klicar naše lepše in boljše bodočnosti... Na razvalinah je vzklilo novo življenje, lepše in boljše od prejšnjega, ker smo je plačali s srčno krvjo, z brezmejnimi trpljenjem. In v tem tihi naša moč — neupogljiva, nepremagljiva!

== Stavka za »Deutschbohemce«. Iz Prage, 24. julija: Različne svoje nastopje v zbornici so označili Nemci le za nedolžno predigro bodočih dogodkov, ki so pa prav kmalu sledili. Vprizorili so na češkem severu v nekdanjem takozvanem »zaprtom ozemlju« veliko stavko, ki je bila v resnici politična stavka, namerjena proti češkoslovaški državi s ciljem, doseči samostojnost tkzv. »Deutschbohemce«, skrivala pa se je pod plaščem splošne aprovizacijske krize. Vsa stvar je bila dobro pripravljena in je izbruhnila točno: bila je to očitna protidržavna agitacija, ki je mogla ob slabosti naše vlade dobro delovati. Vlada je Nemce celo ščitila, ne oziraje se na vse to, kar se godi na ponemčenem ozemlju. Pri stavki so se hoteli uveljaviti tudi živili, stremčiji po prevratu in uvedbi diktature proletarijata. Stavka v liberškem okraju, ki so jo vodili nemški nacionalci, je provzročila tudi stavko v jablansko-tanvaldskem okraju, ki so ga že obdelali komunistični živili. In kako so se obnašali pri tem češke manjšine? Čehi so se odrekli vsaki udeležbi na stavki in se obračali v svojo obrambo za pomoč do vlade, ali vlada jih je pustila na cedilu. Uradnik jim je resignirano sporočil, da danes ima moč ulica in da mu je vlada odrekla vojaško pomoč. In tako ni ostalo drugo, nego da so Čehi segli po samopomoči. Z vzajemno podporo in z resolutnim nastopom so uničili nemški upor in ustanovili med seboj »obrambni zbor« na shodu v Jablani, kjer so se začele razvijati grozeče razmere. Ob kakih razmerah se je vršil sestanek, je razvidno tudi iz tega, da se je vršil ponoči ob petrolejski razsvetljavi. Resnica je, da ako bi ne bilo odločnih korakov čeških manjšin, bi se stavka, ki je bila pravzaprav upor, ne bila končala tako hitro, kajti pogajanje vlade s stavkujočimi bi ne bilo doseglo tako naglega sporazuma. Stavka se je končala v petek in v soboto se je zopet pričelo delo v vseh zavodih.

Iz naše kraljevine.

— Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ministrski svet je izdal državnim institucijam naredbo, da se ne sme več uporabljati naziv »kraljevstvo SHS.«, temveč »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

— Vseučiliška vest. Prvi semester na pravniški fakulteti v Subotici se odpravi dne 15. septembra, a zaključil se dne 27. januarja 1912. Vpisovanje bo trajalo od 15. sept. do 1. okt. Pričakujejo, da bo pravne študije v Subotici počelo zelo mnogo dijakov, ker je tam življenje jako poceni.

— Gimnazije. S početkom prihodnjega šolskega leta odpravi ministrstvo za prosveto po številnih manjših mestih štirazredne gimnazije. Dalje se bodo nižje gimnazije po manjših mestih razširile za 5. in 6. razred, a one, ki so doslej že imele te razrede, za 7. in 8. razred.

— Vojaške godbe. Za nadzornika vseh vojaških godb je imenovan višji kapelnik g. Pokorny. V naši kraljevini imamo sedaj 24 divizijskih godb.

— Senzacionalna aretacija. Subotički »Narod« priobčuje tole senzacionalno vest: Pred par dnevi je aretirani član državne tajne policije v Subotici mladega fanta, ki je hotel brez dovoljenja prekorati mejo. Pri aretirancu so našli več pisem, katerih vsebina je povzročila tako senzacijo, kakršna je le v naši državi mogoča. Sedemnajstletni fant je sin šefa državne policije v Sarajevu Aleksandra pl. Gale, ki je postal potom svojega sina na Horthyja prošnjo, naj ga sprejme v madžarsko državno službo. V prošnji navaja, da je bil pred dvema mesecema pri Horthyju v avdiciji in da mu je takrat obljubil namješčenje pri madžarski obmejni policiji. V Jugoslaviji uživa sicer veliko zaupanje, vendar noče dalje ostati v jugoslovanski službi, ker je Madžar in

kot tak vzgaja svoje otroke v madžarskem duhu. Pri aretirancu so našli še druga pisma, iz katerih je razvidno, da je šef sarajevske policije potoval v Budimpešto kot kurir naše vlade in da je zlorabljal zaupanje svoje vlade v protidržavne interese. Pošiljal je tudi madžarone brez vsakega dovoljenja čez mejo. In takega človeka je obdržala naša vlada skoraj dve leti za šefa državne policije v Sarajevu!

— Črnogorci zahtevajo Skader. Iz Cetinja javljajo, da so Črnogorci imeli lepe uspehe proti upornim albanskim plemenom in da zahtevajo zasedbo Skadra.

— Nove toplice. Iz Prepolja poročajo, da je tamkajšnji fizikar našel v okolici izvir tople zdravilne vode.

Neodrešena domovina.

— Lah se boje lastnih vojakov. Iz Šibenika javljajo: Včeraj so odhajali odot nekateri oddelki vojaštva, namenjena v Albanijo. Vojaki so šli brez orožja in v spremstvu karabinerjev. Vse ulice so bile zastražene s strojnicami, da bi kdo ne pobegnil. Vojaštvo je vzklikalo revoluciji in proti vojni. Parnike, s katerimi odvažajo vojaštvo, spremljajo torpedovke. Zdi se, da se vračajo časi bivše Avstrije, ko so gnali vojake razorožene na fronto.

— Stike goriških Slovencev z jugoslovanskimi vojaškimi krogi bi rada razkrila italijanska okupacijska oblast v Gorici. Vedno sanja o takih stikih in prijateljstvu ljudi. V slučaju aretacije posojilničnega uradnika Viktorja Črnkota v Gorici se je jasno pokazalo, da omejenosti oblasti lebdé pred očmi nevarni vojni stiki, sklepajoči goriške zarotnike in jugoslovanske armade. Pri Črnkotu so bili našli karabinerji košček papirja, na katerem mu je bil prijatelj s svinečnikom načrtal, kako bi se prišlo iz Gorice v Ribnico najkrajše čez vipavsko - notranjske doline in višine. Črnko se je takrat smejal prijatelju, si zapisal na papir ime nekega posojilniškega dolžnika in v taknihi papir med druge v notranji žep. Vroč pa mu je postalo, ko so mu v preiskavi pomolili pred oči oni papir in ga spravili s pomisljivimi besedami, češ, to pa je nekaj, kar more Črnkoto pahniti pred stroge vojaške sodnike. Črnko je bil v zaporu, oni papirček pa so visoki italijanski dostojanstveniki motrili in motrili pa poizvedovali o Črnkotu, kako živi, s kom obuje, zakaj gre v Jugoslavijo, zakaj ima precej denarja s seboj itd. Dolgih 14 dni je trajalo to in Črnkotu se je obetala težka razprava pred vojaško sodnijo v Trstu. Slednjič pa je Gorici poveljujoči general po številnih informacijah in po dobljenem prepričanju, da tisti papirček ne velja nič in ne razkriva ničesar, v jasnem trenutku odredil, da imajo Črnkoto izpustiti. Papir so razgrnili, Črnkoto pa je policijski svetnik Contin obsodil na 14 dni zapora radi motenja javnega miru pri odhodu na Solkanski cesti pri Fonu. Obsodjen je moral biti, zato je našla iznajdljiva policija motenje javnega miru. To kazeno je bil že prešel, zato mu je svevoljni Contin, naj takoj odide v Jugoslavijo. In šel je iz Gorice nevaren vojščak, ki utegne nekega dne čez Notranjsko in Vipavsko pripeljati številne jugoslovanske čete v Gorico. Italijanska okupacijska oblast v Gorici hudo trpi pod letošnjo vročino.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. avgusta 1920.

— Odlični angleški gost. Angleški dnevnik »The Morning Post« prinaša pod naslovom »Alexander the Liberator« (Aleksander Osvoboditelj) zelo simpatično poročilo o regentovem obisku v Zagrebu in Ljubljani. Z ozirom na ljubljanski sprejem poudarja zlasti skupino beguncev iz zasedenega ozemlja, ki so korakali v sprejeto mimo regenta. Članek je napisal gosp. R. J. Leiper, ki namerava ostati več časa v Sloveniji ter se temeljiteje poučiti o naših razmerah. Obenem z njim se nahajata pri nas tudi gospa Leiper in hčerka.

— Davkoplačevalcem laškega okraja. Do prevrata je bil okrajni zastop v Laškem v nemških rokah ter mu je načeloval dr. Mraulac, ki ga je prevratna burja spihala preko meje. Gerentom je bil nato imenovan dr. Kolšek, po njegovem odstopu pa dr. Roš. Kakor hitro je Remec prevzel notranje poverništvo, je dr. Roška kratkoma odstavil ter imenoval gerentom posestnika Blaža Babiča iz Dola. Babič je dober kmet, ki je v naravni bistrumnosti takoj uvidel, da ni kos temu mestu, da za te posele nima časa, ker bi moral zamenjati svojo kmetijo. Čudil se je, kdo ga je za to mesto predlagal, ne da bi ga vprašal, ter je odločno odklonil. Sprejeti gerentsko mesto. Celjsko okrajno glavarstvo je potem v zadregi prosilo tedanjega gerenta dr. Roša, da vodi do nadaljnjih ukrepov gerentske posle, obenem pa je predlagalo, da se ga znova poveri v gerentskim mestom. Akt je prišel na notranje poverništvo v Ljubljano, ki ga je vnosilo v vpogled poverniku dr. Verstovšek v Maribor. Dr. Verstovšek pa je napisal na akt: »V izjavo prečest, g. dr. Krulic, nadzorniku v Laškem. Kako ga je ta rešil, kaže razglas poverjenstva za notranje zadeve z U. I. št. 87. kjer ga

pravi, da je gerentom imenovan še enkrat Blaž Babič. Ne vemo, če in kdo je Babiča sedaj vprašal, li sprejme to mesto, gotovo pa je, da gre za interese vsega laškega okraja in ne samo za one laškega farovža in ravno tako gotovo je, da bodo tu odločevali davkoplačevalci celjskega okraja, ne pa onih 10 K doklad, ki jih plačuje laški dekan! Tekom dolge vojne ni laški okrajni zastop mogel ničesar storiti za vzdrževanje cest, za zgradbo mostov, za razne javne naprave, nadzorstvo občinskih uprav in premoženja je bilo enako ničli, zastalo je vse delo, ceste, cestne ograje, mostovi so v najbolj neupnejšem stanju. 214 odstotne doklade se plačujejo, dohodki okrajnega zastopa so se povišali na približno 400.000 K, in s tem premoženjem se Remec, Verstovšek in laški dekan igrajo, kakor se igra dekan za fizičke s svojo kuharico. Ko je delo najnujnejše in čas za delo najprimernejši, pa roma akt po raznih farovžih ter daje vlada raznim klerikalnim nestrojnemu odločitve usode tako važne korporacije kot je okrajni zastop v roke. Tako smo prijadali v čase najhujše strankarske korupcije, ki jo je videl svet. Kajti kakor se je zgodilo z aktom okrajnega zastopa v Laškem, tako se godi v vsakem aktom, ki ima za predmet imenovanje kakršnegakoli uradnika ali učitelja na štajerskem. V lokalnih začetvah ima odločitev župnik, v okrajnih dekan itd. Ako se povrtno k okrajnemu zastopu v Laškem, omeniti je še, da je Remec gerentski svet spremenil tako, da je imenoval v njega enega župnika in tri ali štiri klerikalne kmete (razen gerenta) in najboljše laške okolice. Vse ostali kraj je neprimerno zastopan, in vsa industrija, ki plačuje 95 odstotkov vseh doklad, je v njem brez vsakega zastopstva, potem ko je nadzupnik Krulic vrzel iz sosveta ravnatelja Geiselerterja, ker je Čeh in naprednega mišljenja. Davkoplačevalci laškega okraja, zganite se!

— Agrarno ravnateljstvo v Ljubljani. V Ljubljani se ustanovi agrarno ravnateljstvo z nalogo, da izvršuje posle razdelitve zemlje, kolonizacije, podelitve dobrovolicem, da nadzira izvrševanje nadzora in državne uprave nad zemljišči velenosestev in druge podobne posle. Ravnateljstvo je nad agrarnimi okrožnimi uradi druga instanca, tretja stopnja je ministrstvo za agrarno reformo. Ravnateljstvo v Ljubljani se deli na štiri odseke, splošni, nadzorstveni, upravni in likvidacijski; kolonizacijski, zadružniški; finančni. Okrožni agrarni uradi se ustanove za okrajna glavarstva Kranj, Radovljica, Kamnik, Ljubljana, Litija, Kočevje, Novo mesto, Krško, Črnomelj, Logatec, Postojna, za Istro z Gorisko s sedežem v Ljubljani, nadalje za Brezice, Celje, Maribor, Ljutomer, Ptuj, Konjice in Slovenji gradec s sedežem v Mariboru, za okrajna glavarstva Borovlje in Velikovec s sedežem v Borovljah in za Prekmurje s sedežem v Murski Soboti. Okrožni agrarni uradi so prva stopnja za vse posle glede izvršitve agrarne reforme, ki niso pridržani višjim stopnjam. Pri tožbeni roki pri obeh nižjih instancah znašajo 8 dni ter ima pritožba pri okrožnem agrarnem uradu odločilno moč, dočim tožba pri ravnateljstvu te moči nima.

— Na zimski kmetijsko-gospodinski šoli v Ravnah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola traja 6 mesecev, od 15. oktobra t. l. do 15. aprila 1921. V zavod se sprejme 12 gojenk z vsjo potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 240 K na mesec v denarju in v živilih na za celi tečaj 50 kg bele moke, 4 kg masti in 4 kg sladkorja. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 10. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinske šole v Ravnah, p. Vodice na Gorenjskem.

— Odnemoči prosijo sprehatelci Ceste na Rožnik. V neki vili dva psa ponoči in podnevi vsakega šetala črnila, da ni več mogoče strpeti. Kako morejo v vili spati, je uganka. Z ozirom na sosedo, bi prosili lastnika, da na kak način prepreči to neznošno lajanje.

— Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani objavlja z ozirom na svoječasno na tem mestu objavljeno obvestilo o preložitvi roka za predložitev preračunov za I. polletje 1920, da se po naročilu ministrstva za socialno politiko z dne 24. julija 1920, št. 8419, podaljšuje vnovič rok za predložitev preračunov za I. polletje 1920 zaradi predložitve novole nedolgočen čas. Do izrecnega poziva od strani podpisane zavoda se torej preračuni za I. polletje 1920 nimajo predložiti. Zamudne obresti se ne bodo računile zaradi te zakasnitve.

— Centralnemu odboru »Udruga Jugoslovenske akademike omladine iz Primorja« je daroval za

revne dijake iz zasedenega ozemlja »Klub Primorje« 5000 K. V isto svrhu je daroval g. Kortnik, lastnik hotela »Slon«, 400 K. Najiskrenejša hvala! Posnemajte!

— Moška in ženska C. M. podružnici v Trbovljah sta privedli dne 25. julija t. l. cvetlični dan v korist C. M. družbe, kateri je prinesel glavni blagajni lepo vsoto 6010 K 40 vln. Trboveljčani so opetovano pokazali svojo narodno zavest in se spomnili naše šolske družbe, katere se nahaja v slabih gmotnih razmerah. Vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu, srčna hvala! Zelim, da tudi druge naše podružnice posnemajo marljivo trboveljski podružnici.

— Otvoritev poštne nabiralnice. Z dnem 15. avgusta se otvoril poštna nabiralnica Lemberk, ki pripada poštному uradu Dobrna. V območje nabiralnice se pridele naslednji popisni kraji: Vina, Landek in Hrenova. Vsled tega se z istim dnem izloči popisni kraj Lemberk iz selskega dostavnega okraja p. urada Dobrna ter popisna urada Landek in Hrenova iz poštne okraja urada Vojnik.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 otvorenji sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizarška mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v I. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8. dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizarško mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelke tudi pismeno). Ponavljalne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celotnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd., so razvidne iz razglasov v Uradnem listu št. 85 z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila na daje na zahtevo ravnateljstva zavoda.

— Uvedba selske poštne službe. S 15. avgustom t. l. se uvede pri poštнем uradu Videm pri Krškem dostava poštnih pošiljav po selskem pismenoši v popisni kraj Sremit. Dostava se bo vršila vsako sredo in soboto.

Kultura.

— Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V sredo ob 20. uri sestanek mešanega zbora. Sprejemajo se novi člani in članice, ki imajo veselje do petja, dober glas in za vestno društveno delovanje potrebno resnost. Pogovorimo se obenem o nameranih nastopih v bodoči sezoni. — Q d b o r.

Sokolstvo.

— Sokolska župa Ljubljana I. priredi svoj letošnji župni zlet dne 8. avgusta v Štepanju vasi pri Ljubljani. Dolžnost vseh članov v župi včlanjenih društev je, da se po možnosti polnoštevilno udeležijo župne prireditve. Dopolne je tekma telovadcev, popoldne javna telovadba, po telovadbi prosta zabava na veseličnem prostoru. Na svendenje!

— Ljubljanska sokolska župa se udeležijo korporativno VI. zleta župe Ljubljana I. v Štepanjovcih dne 8. avgusta 1920. Bratska društva pozivljamo, da se udeležijo tega zleta v kar največjem številu. Zbirališče ob 13. (1. popoldne) na vrtu Nar. doma. Predsedstvo.

— Jezni odsek udeležijo se nastopa sokolske župe Ljubljana I. dne 8. avgusta. Prijave sprejema br. Deu, Kmetiška posojilnica, do sobote popoldan. Zbirališče ob 12. uri v jahalnici dne 8. avgusta.

— Odsek šolstanijskega Sokola v Šmartnem ob Paki se je ob krasni udeležbi vrlih kmečkih fantov in deklet ustanovil 24. julija. Izvoljen je bil tale odbor: starosta Veber Karol, podstarosta Vitine Joža, načelnik Baš Matevž, tajnik Gorišek Simon, blagajnik C. s. Tonči Steblovnikova, odborniki br. Zeleznič Jože, Bizjak Anton, Kolšek Franc, nam. odb. br. Klančnik Miha in Franc, vodja pevskega zbora br. učitelj Kranjc Ježe, v dram. odsek s. Bizjak Julija, Lešnik Olga, Piano Mara, Goričnik Ivanka ter br. Veber Valentin, nadučitelj in Gorišek Simon. Podpornih članov se je prijavilo 30, izvršujočih članov do 40, članic 10, ter se prične s telovadbo vseh oddelkov, zlasti tudi mazačala. V kratkem se ustanovi sokolski pevski krožek in priredi igra, katere čisti doliček je namenjen za izletni fond v Maribor na naš veliki sokolski dan! Br. Petrič je odšel dal na razpolago lep prostor v poprejšnji tovarni, s čemer je požrtvovalno omogočil, da se lahko takoj prične s telovadbo. Zdravot!

Najnovejša poročila.

JADRANSKO VPRAŠANJE IN GIOLITTIEV SESTANEK Z LLOYD GEORGEOM.

Trst, 3. avgusta. Iz Rima se poroča, da na Giolittijevem sestanku z Lloyd Georgeom, ki bo okoli 20. avgusta v Lucernu v Švici, nikakor ne bo govora o turških vprašanjih, ker je italijanski minister za zunanje stvari, conte Sforza, na boulognski in spajski konferenci, kjer se je popolnoma rešilo turško vprašanje, točno podal mnenje italijanske vlade, ki gre za ohranitev Turške. Giolittijev razgovor z Lloyd Georgeom bi znal imeti oziroma bo gotovo imel za namen, da se določijo vsa vprašanja, ki posebno zanimajo Italijo, in med njimi najglavnejše, jadransko, za katero se mora absolutno izključiti vsako novo posredovanje mirovne konference, ki se je že izjavila v tem oziru, in sicer v zmislu neposrednega sporazuma z Jugoslavijo ali pa celotne primene londonskega dogovora.

IZJAVA O JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Trst, 3. avgusta. Iz Rima se poroča, da bo pred zaključkom zborničnega zasedanja, ob priliki razprave o saintgermainski mirovni pogodbi, podal minister za zunanje stvari, conte Sforza, važno izjavo o jadranskem, valonskem in dodekanem vprašanju.

ODGODITEV LAŠKEGA PARLAMENTA. — STRANKE V PARLAMENTU.

Rim, 3. avgusta. Zbornica bo tudi še nadalje imela po dve seji na dan in se tako pričakuje, da bo dnevni red izčrpan do sobote, nakar se zbornica odgodi do začetka oktobra. — Vsled izpremembe zborničnega poslovnika, ki določa namesto dosedanjih »zborničnih uradov« odseke, v katere se voli po strankah, so se morali vsi poslanci izjaviti o pripadnosti h kak stranki. Tako kaže zbornica sedaj tako-le sliko: socialni demokrati 155, katoliška ljudska stranka 99, liberalni demokrati 88, radikalci 57, stranka obnove 33, liberalci 23, reformistiški socialisti 18, republikanci 10, divjaki 17.

LAHI O KOROŠKI.

Trst, 3. avgusta. Laško časopisje poroča pod naslovom »Jugoslovenske grožnje na Koroškem« iz Celovca z datumom 2. t. m.: Jutri bi se morala odpraviti demarkacijska črta in bi se morale jugoslovenske čete umakniti iz pasa B (?) ter ostalega dela Koroške. Agitatorji in časopisje v Sloveniji protestirajo in groze, da bodo branili črto z orožjem v roki. Ukaz za odpravo demarkacijske črte je dala mednarodna plebiscitna komisija. — Lah! dobro vedo, da v pasu B ni niti enega jugoslovenskega vojaka, in vendar razširjajo take vesti, samo da hujskajo.

SESTANEK V ŠVICI.

Trst, 3. avgusta. »Piccolo« poroča iz Rima, da bosta Giolitti in Lloyd George na sestanku v Švici razpravljala o jadranskem vprašanju, za katerega rešitev je izključena vsaka nadaljna intervencija mirovne konference, ki se je v tem oziru že izrekla v smislu direktnega sporazuma z Jugoslavijo, oziroma v smislu izvedbe londonskega pakta.

JUGOSLAVIJA PROTI RUSIJ.

Trst, 2. avgusta. Francoski poslanik v Beogradu, de Fonteney, je v zadnjem času stalen predmet razprav v laškem časopisju, ki z neko izredno vnemo pobira iz jugoslovenskega časopisja vesti, nanašajo se na prizadevanje gospoda de Fonteneya, češ da hoče pridobiti jugoslovensko vlado za to, da bi Jugoslavija ob strani Poljske in Rumunske nastopila proti sovjetski Rusiji. S prav posebnim poudarkom se navaja odlomek »Obzorožja« članka, ki se bavi s tem vprašanjem, in debelo se podčrtuje izrek, da se Francoska moti, ako misli, da bo zapletla Jugoslavijo v boj z Rusijo pred rešitvijo jadranskega vprašanja. Z laške strani se dostavlja temu izreku: »Ali ni jasna jugoslovenska taktika? Pomagajte nam, da najprej rešimo jadransko vprašanje, potem bomo govorili o Rusiji. In ker de Fonteney nadaljuje pogajanja in mi Italijani vemo, kako bi nas bili zavezniki pripravljani vreči v morje, če bi jim to kazalo, ni izključeno, da bi dali Italiji plačati stroške morebitnega jugoslovenskega pohoda proti Rusiji.« — Italija nač silno želi, da bi se Jugoslavija zapletla v vojno s tisto Rusijo, odkoder ji nehoti ali hote prihaja pomoč proti zahrbtnostim najbližjih sosedov. Sovjetska Rusija na madžarski in romunski meji pomenja varen hrbet za Jugoslavijo, in

vladni možje v Beogradu bi zaslužili večala, akc bi z nastopom proti Rusiji odprli Italiji na stečaj vrata v srce Jugoslavije. Že sama ta vroča želja Italije, da bi se Jugoslavija zapletla v vojno z Rusijo, je najtehtnejši memento vladi v Beogradu, kaj sme in česa ne sme storiti. Jugoslavija se ne sme zaplesti v vojno z Rusijo ne pred rešitvijo in ne po rešitvi jadranskega vprašanja!

Turistika in sport.

— Nogometna tekma. Reprezentanca ljublj. akademikov proti kombinirani moštvi ljublj. klubov se vrši ob vsakem vremenu v četrtek, dne 5. avgusta ob pol 19. uri na igrišču S. K. Ilirije. Za »Reprezentanco« igra: Pelan (Ilirija), Pretnar (I), Kavšek (I), Hus (I), Tavčar (I), Vrančič (I), Lenassi (I), Mozečič (Slovan), Oman (I), Spihal (I), Balino (I); za kombinirano moštvo: Vidmajer (I), Kernc III (S), Beteto (I), Bregar (I), Držaj (I), Kerne I (S), Zupančič I (I), Birska (S), Kane (I), Pogačar (I), Kerne II (S), Cene: Sedež I. vr. 20 K, II. vr. 12 K. Stojšič 6 K. Dijaške vstopnice v predprodaji 3 K. Predprodaja sedežev in stojšč v drogeriji Kane, dij. vstopnic v sredo od 18.—20. ure na igrišču.

— Propagandna kolesarska dirka Ljubljana - Velikovec. Pod vladnim pokroviteljstvom se je izvršil dne 1. avgusta prvi izlet dirkačev Slovencev in Hrvatov na Koroško. Glavna zasluga, da se je dirka vršila, gre našemu vremenemu sportniku majorju Josipu Jakliču in prvaku Hrvatov g. Menigi. Dirke se je udeležilo pet klubov v treh skupinah. Prvo skupino so tvorili dirkači z lahkiimi kolesi, drugo dirkači s težkimi kolesi in tretjo skupino seniorji. Dosegel se je rekord, če se vpošteva, da je bila od dežja cela cesta premočena in blatna. Tudi kvalitativni rezultat je bil povoljen. Vsi dirkači so došli na cilj. Najboljši hrvatski dirkač Vilešić se je ponesrečil — padel je v več metrov globok prepad — in se k sreči ni ravno nevarno ranil. Rezultat lahke skupine je bil sledeči: Solar — Ilirija 4 ure 10 m. 2 sek.; Šoštar — Orava — 4 ure 10 m. 4 sek.; Držaj — Ilirija — 4 ure 10 m. 9 sek. V času 4 ure 11 m. so dospeli: Pater, Sekolič — Oravo; Beve — Ilirija; Zanoškar — Ilirija itd. — Težka skupina: Dospeli so po sledečem redu: Kirnar — Ilirija; Bar — Ilirija; Rardin, Benedičič, Seniorji; Bizjak, Dečman, Porentar. Pri dirki so izbirali kontrolno službo: 2 avtomobilista in motociklisti. Še večjega pomena je pa bil izlet kolesarjev iz propagandnega vidika. Hrvati so bili očarani od prirodne krasote Korotana. Korošci so pa uvideli, da niso osamljeni. Propagator koroški rojak Moederndorfer je povabil kolesarje na prihodnji polet na Gosposveto.

Društvene vesti in prireditve.

— Društvo jugoslovenskih državnih uslužbencev v Mariboru sklicuje na dan 6. avgusta t. l. ob pol 19. (pol 7.) zvečer javen shod. Dnevni red: 1.) 50% povišanje draginskih doklad za mesec junij, julij in avgust. 2.) Službena pragmatika. 3.) Pasivna volilna pravica. 4.) Protest proti podražanju premoga in železnice. 5.) Znižanje železnice za vse vožnje državnih uslužbencev in njih obitelji za najmanj 50%. Shod se vrši v porotni razpravi dvorani okrožnega sodišča v Mariboru. Važno! Vsi na shod!

Gospodarske vesti.

BORZE.

LDU Zagreb, 3. avgusta. Devize: Berlin 183—184, Italija 425—427, London 285—305, New York 74—80, Pariz 580 do 590, Praga 0—153, Dunaj 39.50—40. Valute: dolarji 75.25—76, avstrijske krone 43—40, carski rubli 128—130, čeho - slovaške krone 150—0, francoski franki 580 do 610, naoleondori 321—326, nemške marke 186—187, romunski lei 188—189, italijanske lire 435—438.

LDU Curih, 3. avgusta. (CTU) Devize: Berlin 13.65, Holandija 200.50, New York 588, London 21.88, Pariz 44.70, Milan 31.15, Bruselj 47.50, Kodan 92.50, Stockholm 123, Kristijanija 93, Madrid 89.50, Buenos Aires 230, Pariz 11.75, Beograd 31.50, Zagreb 7.70, Budimpešta 3.40, Varšava 2.90, Dunaj 3.37½, avstrijske žigosane krone 3.50.

LDU Dunaj, 3. avgusta. (CTU) Devize: Amsterdam 5550, Berlin 448, Curih 2900, Kristijanija 2700, Kodan 2675, Stockholm 3600. Valute: nemške marke 446, lei 420, levi 320, švicarski franki 2875, francoski franki 1300, italijanske lire 900, angleški funti 635, dolarji 128—130, carski rubli 290. V prostem prometu: Zagreb 245—263, Budimpešta plačila poštne hranilnice 102 do 114, Budimpešta plačila v žigosanih kronah 102—114, madžarske žigosane krone 102—115, Praga 373—395, Varšava in Krakov v poljskih markah 90—102, čehoslovaške krone 5000ski 376—400, manjši bankovci 377—401, novi dinarji 975—1025.

Polzvedbe.

— Dne 1. avgusta t. l. se je na Bledu izgubila psica volje pasme, srednje velikosti, eno leto stara; glava in prvi nogi volje sive barve, trup črne barve. Na vratu ima nas z znakmo Vje-Ljubljana št. 85. Kdor kaj izve o njej, naj proti dobri nagradi sporoči na naslov: Bogomil M., Ljubljana, gl. kol., oddelček XIV. (5838)

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavski.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

